

Historie olympijského sběratelství: Od upomínkových předmětů po mezinárodní organizace

25.5.2025 - Zdeněk Škoda | Česká olympijská

Počátky olympijského sběratelství (1896-1930)

První moderní olympijské hry v Athénách roku 1896 daly vzniknout prvním sběratelským předmětům, jako byly oficiální programy, plakáty, medaile a vstupenky. V této rané fázi šlo spíše o spontánní snahu účastníků a diváků uchovat si památku na tuto událost. Výnos z prodeje známek pomohl s financováním athénských her.

Rozmach po druhé světové válce (1948-1980)

Období po druhé světové válce přineslo zvýšený zájem veřejnosti o sport a olympijské hry, což vedlo k větší produkci oficiálních suvenýrů, jako jsou klíčenky, pohlednice, známky, plakáty, odznaky, programy a brožury. Významnou roli sehrála olympijská filatelie, kdy se známky s olympijskou tematikou staly jednou z nejoblíbenějších forem sběratelství, zejména v zemích východního bloku. Olympijské hry v Tokiu 1964 a pak v Mnichově 1972 znamenaly v tomto ohledu zlom díky rozsáhlému marketingu a produkci suvenýrů.

V osmdesátých letech si Mezinárodní olympijský výbor začal uvědomovat význam sběratelství pro uchování historie olympijského hnutí. To vedlo k zavedení oficiálních sběratelských trhů a výstav, známých jako „Olympijské sběratelské výměnné burzy“. První oficiální výstava tohoto typu se konala během ZOH 1988 v Calgary. MOV rovněž aktivně podporuje Olympijské muzeum v Lausanne, které shromažďuje a vystavuje cenné olympijské artefakty.

První mezinárodní sběratelskou institucí zaměřenou na olympijskou tematiku byla FIPO (Fédération Internationale de Philatélie Olympique), založená v roce 1983 z iniciativy tehdejšího předsedy MOV, Juana A. Samaranche, který tuto organizaci i sám řídil. Členy této organizace byli původně jednotlivci, v roce 1994 se přetvořila v organizaci, sdružující jednotlivé národní asociace pro olympijskou filatelii. Mezi 30 zakládajícími asociacemi byla i česká námětová společnost OLYMPSPORT. Hlavním cílem FIPO bylo sdružovat sběratele poštovních známek s olympijskou tematikou a koordinovat jejich činnost na mezinárodní úrovni. FIPO byla vůbec první organizací svého druhu a inspirovala vznik dalších specializovaných federací - FIMO (Federation Internationale de Memorabilia Olympique) pro sběratele upomínkových předmětů a FINO (Federation Internationale de Numismatique Olympique) pro sběratele mincí a medailí. Tyto organizace fungovaly s podporou MOV a pomáhaly rozvíjet olympijské sběratelství po celém světě. Postupem času však jejich aktivita klesala, koncem 90. let a počátkem 21.st. docházelo k jejich útlumu.

Moderní doba a vznik sjednocené mezinárodní organizace (1990-současnost)

S nástupem internetu se pro olympijské sběratelství otevřely nové možnosti, včetně specializovaných online komunit, aukčních platforem a databází. Sběratelé se začali zaměřovat na stále rozmanitější oblasti, jako jsou odznaky, oficiální maskoti a merchandising, akreditace, vstupenky, dobové dokumenty a uniformy. Sběratelství získalo i investiční rozměr.

Na tradici FIPO, FIMO a FINO navázala v roce 2014 nově založená organizace AICO (Association

Internationale des Collectionneurs Olympiques), která sjednotila sběratelskou komunitu v moderní podobě a získala patronaci od MOV jako jediná oficiální mezinárodní organizace olympijských sběratelů. AICO formálně vznikla 22. května 2014 v Olympijském muzeu v Lausanne za účasti 19 sběratelských klubů ze 17 zemí. A český OLYMPSPORT byl opět u toho. Jejím cílem je podporovat sběratelskou komunitu, organizovat mezinárodní výstavy a veletrhy a spolupracovat s MOV a národními olympijskými výbory. AICO také uděluje medaili J. A. Samaranche za zásluhy o olympijské sběratelství.

Olympsport - Česká asociace olympijské a sportovní filatelie

Tato asociace bylo založená jako druhá na světě (po americké SPI) již v roce 1966. Tato organizace sdružuje sběratele zaměřené na olympijskou a sportovní filatelii a aktivně spolupracuje s MOV, ČOV, především s Českou olympijskou akademií, Národním muzeem a Českou poštou. V roce 2023 podal OLYMPSPORT přihlášku a AICO vybrala Prahu jako hostitelské město 28. Světového veletrhu olympijských sběratelů (WOCF Prague 2025) v termínu 30.5. až 1.6.2025. Následně ji schválila Olympic Foundation for Culture and Heritage, jedna z komisí MOV. Český olympijský výbor poté udělil svůj souhlas s pořádáním veletrhu a s termínem jeho konání. Mottem veletrhu je připomenutí výročí - 100 let od VIII. Mezinárodního kongresu olympijského - pořádaného ve stejných dnech v Praze roku 1925.

Výstava v Michnově paláci

U příležitosti oslav 100. výročí otevření Tyršova domu a konání dnů otevřených dveří bude možné o víkendu 24. a 25. května a následující týden navštívit filatelistickou výstavu v Michnově paláci, kterou pořádá OLYMPSPORT. Vystavené reprodukce originálů připomenou VIII. olympijský kongres 1925, jeho doprovodné společenské a sportovní akce. Výstavu je možné navštívit do 1. června 2025.

<https://www.olympijskytym.cz/article/historie-olympijskeho-sberatelstvi-od-upominkovych-predmetu-po-mezinarodni-organizace>